

Дар'я Смоляр,
здобувачка ТДАТУ, Керівник: **Ганна Ортіна**
доктор наук з державного управління,
кафедра менеджменту та публічного адміністрування,
Таврійський державний агротехнологічний університет
імені Дмитра Моторного,
м. Запоріжжя, Україна

COMMUNITY WELL-BEING GOVERNANCE У СИСТЕМІ ESG-ОРІЄНТОВАНОГО ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ

Актуальність дослідження. У сучасних умовах трансформації системи публічного управління України особливого значення набуває проблема забезпечення якості життя населення та формування соціально стійкого середовища територіальних громад. Післявоєнний період супроводжується не лише економічними чи інфраструктурними викликами, а й суттєвими змінами у соціальній структурі суспільства, зростанням рівня психологічного навантаження, демографічними втратами, посиленням соціальної нерівності та кризою суспільної довіри. У зв'язку з цим сучасна система governance потребує переходу від традиційного адміністративного управління до людиноцентричної моделі public management, орієнтованої на community well-being.

У сучасному європейському просторі концепція community well-being governance розглядається як інтегрована система управління, спрямована на забезпечення фізичного, соціального, психологічного та економічного благополуччя населення. На відміну від традиційних моделей territorial governance, даний підхід фокусується не лише на економічних показниках розвитку, а й на рівні соціальної безпеки, доступності послуг, громадської участі, психологічної стійкості населення та якості соціальної взаємодії у громадах.

Особливої актуальності ця проблема набуває у контексті ESG-трансформації системи публічного управління. У сучасних умовах ESG-framework поступово виходить за межі корпоративного сектору та інтегрується у систему strategic governance територіальних громад. Соціальний вимір ESG сьогодні охоплює не лише питання соціального захисту, а й формування сприятливого середовища для розвитку людського потенціалу, підтримки mental well-being, соціальної згуртованості та community resilience.

У сучасних умовах територіальні громади стають ключовими просторами соціальної адаптації населення, підтримки внутрішньо переміщених осіб, реінтеграції ветеранів, розвитку локальної соціальної інфраструктури та забезпечення доступності соціальних сервісів. Саме тому community well-being governance повинне розглядатися як стратегічний напрям public governance, орієнтований на формування стійких моделей соціального розвитку територій.

Важливим елементом ESG-oriented well-being governance є розвиток соціально орієнтованих public services. У сучасному світі ефективність governance дедалі більше оцінюється через рівень доступності медичних, освітніх, психологічних,

адміністративних та соціальних послуг. У цьому контексті органи місцевого самоврядування повинні формувати long-term well-being strategies, спрямовані на підвищення якості життя населення та підтримку соціальної стабільності громад.

Особливу роль у системі community well-being governance відіграє participatory governance, яка передбачає активне залучення громадян до процесів прийняття управлінських рішень. У сучасних умовах participatory mechanisms виступають важливим інструментом формування довіри між владою та громадою, підвищення legitimacy governance та розвитку community engagement. Саме рівень суспільної участі дедалі більше визначає ефективність strategic public management та стійкість територій до кризових викликів.

У системі ESG-oriented governance важливого значення також набуває формування безпечного соціального середовища. Післявоєнне recovery governance потребує комплексної підтримки соціальної адаптації населення, розвитку локальних програм психологічної підтримки, створення безбар'єрного середовища та забезпечення соціальної інтеграції вразливих категорій населення. У сучасних умовах psychological resilience communities виступає важливою складовою sustainable territorial development.

Важливим напрямом розвитку community well-being governance є формування локальної політики соціальної згуртованості територій. У сучасних умовах громади дедалі більше стикаються з викликами соціальної фрагментації, посиленням психологічної вразливості населення та зростанням потреби у відновленні соціального капіталу. Саме тому система public governance повинна бути орієнтована не лише на адміністративне забезпечення функціонування територій, а й на створення умов для розвитку community cohesion, підтримки соціальної довіри та формування безпечного середовища для населення.

У контексті ESG-oriented governance особливого значення набуває розвиток локальних програм соціальної адаптації та психологічної підтримки населення. Післявоєнний recovery governance потребує впровадження комплексних механізмів підтримки ветеранів, внутрішньо переміщених осіб, молоді та соціально вразливих категорій населення. У сучасних умовах psychological well-being населення виступає одним із ключових факторів resilience communities та довгострокової стабільності територіального розвитку.

Важливим елементом сучасної системи well-being governance є розвиток безбар'єрного середовища територіальних громад. У європейській практиці inclusive governance розглядається як необхідна умова забезпечення рівного доступу громадян до освітніх, медичних, соціальних та адміністративних послуг. У цьому контексті органи місцевого самоврядування повинні формувати inclusive public policy, спрямовану на підтримку соціальної рівності, доступності інфраструктури та забезпечення комфортного життєвого середовища для всіх категорій населення.

Не менш важливим напрямом є розвиток community-oriented leadership у системі публічного управління. У сучасних умовах ефективність governance значною мірою залежить від здатності управлінських інституцій забезпечувати відкриту комунікацію з населенням, підтримувати громадські ініціативи та

формувати партнерські механізми взаємодії між владою і громадою. Саме community leadership створює передумови для підвищення рівня суспільної довіри, розвитку participatory governance та зміцнення соціальної стійкості територій.

У системі ESG-oriented public governance важливу роль також відіграє розвиток культурного та освітнього простору територіальних громад. Підтримка локальних культурних ініціатив, розвиток громадських просторів, створення програм неформальної освіти та підвищення цифрової грамотності населення сприяють формуванню socially sustainable communities та розвитку людського потенціалу територій.

Водночас сучасна система community well-being governance потребує інтеграції механізмів стратегічного моніторингу соціального благополуччя населення. Використання social well-being indicators дозволяє оцінювати рівень соціальної стабільності, громадської довіри, доступності послуг та ефективності локальної соціальної policy. Це створює можливість для формування evidence-based governance та підвищення результативності strategic public management у територіальних громадах.

Сучасна система strategic governance потребує розвитку соціально орієнтованих механізмів public management та адаптації територіального управління до європейських стандартів sustainable development [3]. Крім того, дослідницею обґрунтовано значення ESG-комунікацій як інструменту соціальної взаємодії, підтримки community resilience та формування ефективної моделі взаємодії між владою і населенням [4].

Таким чином, community well-being governance виступає важливим напрямом ESG-орієнтованої трансформації системи публічного управління. Інтеграція well-being policy, participatory governance та ESG-principles створює передумови для формування соціально стійких, інклюзивних та адаптивних територіальних громад, здатних забезпечити ефективне післявоєнне recovery governance та підвищення якості життя населення.

Висновки. У результаті дослідження встановлено, що community well-being governance виступає важливою складовою сучасної ESG-орієнтованої системи public governance. Обґрунтовано необхідність переходу до людиноцентричної моделі strategic governance, орієнтованої на забезпечення соціального благополуччя, community resilience та підвищення якості життя населення. Визначено, що інтеграція participatory governance та ESG-principles сприяє формуванню соціально стійких територіальних громад та підвищенню ефективності public management. Доведено, що well-being governance виступає перспективним напрямом модернізації системи територіального управління України в умовах післявоєнного recovery governance та євроінтеграції.

Список використаних джерел

1. Helliwell J. F., Layard R., Sachs J. D. *World Happiness Report 2024*. New York : Sustainable Development Solutions Network, 2024. 298 p.
2. Sen A. *Development as Freedom*. Oxford : Oxford University Press, 1999. 366 p.

3. Ортіна Г. В. Стратегічне управління післявоєнним відновленням України в контексті європейської інтеграції. *Економіка та держава*. 2025. № 4. С. 112–118.
4. Ортіна Г. В. ESG-комунікації як інструмент стратегічного управління громадами у повоєнний період. *Матеріали міжнародної науково-практичної конференції*. 2025. С. 112–118.
5. OECD. *How's Life? 2024: Measuring Well-being*. Paris : OECD Publishing, 2024. 340 p.
6. United Nations. *Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development*. New York : UN, 2015. 41 p.
7. European Commission. *European Pillar of Social Rights Action Plan*. Brussels, 2021. 56 p.